

Джеф Шинкер - „Саботаж“

Хората винаги казват, че човек не избира семейството си. Което означава, че ще трябва да се примирите с който и да се изпречи на пътя ви – зловещ братовчед, дядо, за чиито симпатии по време на Втората световна война никой не говори, брат, с чиято пристрастеност към дрогата никой не знае как да се справи, стиснат чичо, който допушва фасовете от пепелниците, въпреки че кара страхотни немски автомобили, като точният модел не е от значение заради бързината, с която ги сменя. Това може и да е вярно, но поне, за добро или за зло, вие споделяте родословието на тези хора, общото им генетично наследство.

Приятелите са друго нещо. Тях трябва изцяло да избирате. Освен, разбира се, ако изобщо нямате приятели или сте толкова слабохарактерен, че някой предварително подготвен приятелски кръг повече или по-малко доброволно просто ви е осиновил. Приятелският ви кръг е нещо като визитка на вашата интимна същност. Той разкрива кой сте в действителност. Защото типът хора, които ви заобикалят, показва кое ви размива, какво мислите за едни-кого си, как си прекарвате времето, дали сте мил, общителен, затворен, груб и т.н. Има много малко шансове, ако сте фашист и мизантроп, който ненавижда изкуството, пиячката и хедонизма, да се развявате със социалисти музиканти, художници, актьори и писатели, чиято представа за забавление се свежда до обикаляне по барове, наливане с бира, зяпане в дълбоките деколтета на сервитьорките и обсъждане на предстоящия сезон на „Туийн Пийкс“.

Но има една категория хора, които не се налага да избираш, с които обикновено нямаш нищо общо и с които въпреки всичко общуваш. Колегите. Няма генетична прилика, липсва емоционална връзка и шансът да споделяте общ светоглед или едни и същи интереси е не по-голям от вероятността „Епъл“ да внесе наистина полезни подобрения в поредната версия на своите айфони. Много малко може да направите, ако вашият съсед по стая е някой задник, който отгоре на всичко мрази жените. Е, всъщност имате три възможности: да се преструвате, че го харесвате, да му кажете да ходи да се шиба или да се опитате да го игнорирате. Колегите ви наистина притежават необходимия потенциал, за да ви отровят живота. Ако мразите баща си, можете да му забраните да стъпва в дома ви. Ако въпреки това упорства да ви идва на гости, можете дори да извикате ченгетата. Ако не харесвате съседа си, винаги е възможно да се изпикаете на балкона му и да кажете, че се е изпикала котката на другия му съсед. Но ако колегата ви непрекъснато ви разправя как, като се прибрал предишната вечер, жена му пак не приготвила пържолата така, както той я обича, и да повтаря как готварските умения на оная кучка непрекъснато западали, ами – тотално сте прецакани. Когато Сартр е казал *Адът, това са другите*, той няма как да е имал предвид нещо друго освен местоработата.

Преди два месеца постъпих на работа в централата на „Гугъл индъстриз“. Два месеца, през които, след като се опитвах да се разбирам с всички, след като участвах с екипа в нелепи и потискащи вечерни партита, след като челюстта ми се откачи от всичките изкуствени усмивки, с които през деня разтягах лицето си в маска на завинаги замръзнало отчаяние, аз стигнах до неизбежното заключение, че дълбоко ненавиждам всичко живо на третия етаж на ъгловатата, назъбена и – поради наскоро приетите правила за превенция на самоубийствата – лишена от прозорци постмодерна сграда, в която си мъкнех телесата пет дни в седмицата. Но от утре всичко това ще се промени. Утре ще проведем задължителна тиймбилдинг сесия.

*

(Намираме се в малка служебна зала, украсена старателно, но без особено въодушевление. Група служители чакат, като оживено разговарят помежду си. Колекция от дипломи с различна големина и формат е закачена на стените. Разнообразието на рамките издава абсолютно естетическо нехайство. Когато в залата влиза дребен мъж с олисяло теме, събралите се млъкват, демонстрирайки скептично уважение. Мъжът се изправя пред групата. Прочиства си гърлото и започва да говори.)

– Скъпи служители, благодаря, че приехте да жертвате четвърт час от обедната си почивка за това кратко импровизирано събрание. Тук, в „Гугъл индъстриз“, най-важното за нас е сплотеността на екипите ни. Господин Лазар лично ми възложи да ви кажа да приемете на сериозно това, което ви очаква утре. От жизнено значение е, повтарям, ЖИЗ-НЕ-НО, да бъдете споени като... (той се опитва да намери смислена метафора, не успява, импровизира, не му се получава) пръстена на младоженеца с кутрето му (смутени погледи на присъстващите, той внезапно си спомня – всички в службата знаят, че е в разгара на развода си). Ъъъ, така че очаквам от вас да покажете утре много висока степен на участие. Демокрацията и равенството задължават, в края на сутринта можете да оцените вашия инструктор, да споделите дали сте били доволни от обучението. Но и той ще ви оцени. Ще предаде писмените си заключения лично на г-н Лазар. Всичко това напълно анонимно. Защото, ако трябва след това да бъдете наказани, ще бъдете наказани като екип. Вече няма да съществувате като индивиди. Телата ви и главно духът ви са миниатюрните колелца на неподвластен на волята ви механизъм, който ви обхваща и за чието добро функциониране трябва да се грижите. Представете си едно болно тяло. Службата, в която работите, е това тяло.

– Не, господин Палумбо, службата е в отлично здраве. Изчакайте да развия метафората, преди да вземете думата. Или по-скоро не я вземайте, думата де. Ако имате мнение, напишете го. Изпратете го по пощата на дирекцията „Човешки ресурси“. Нашата ДЧР обожава подобни послания. Кефи им се, кльопа ги, гълта ги като топъл хляб.

– Та значи, службата е това болно тяло.

– Господин Палумбо, не сме на ръба на фалита. Още веднъж се обадете, и ще ви помоля да напуснете залата!

– Така ли, не можело да се ампутира една ръка, без тялото да пострада? Аха, голям хитрец сте, господин Палумбо, опитвате се да обърнете думите ми срещу мен. Виждам ви как плетете интриги там в ъгъла. По-късно ще се занимаем с вас. Не се учудвайте, че сте лишен от единайсетата заплата! Продължавайте в същия дух, и десетата ще я последва! Трябва да знаете, че всяко тяло може да оцелее след малка ампутация. Съвременната медицина е минала оттам, господин Палумбо. Прогресът! Вече не сме в Средновековието. И нашето предприятие е най-очевидното доказателство. Ние възплъщаваме апогея на неолиберализма. Ние сме позлатата на капитализма. Черешката на тортата, а тази торта винаги се представя в най-етически приемливата си премяна, според модата на деня значи, днес е вегетарианска, био и без добавени мазнини, утре една марципанена снимка на младия сирийски бежанец от Алепо, който я е приготвил, ще краси мраморната повърхност на желатиновия крем. (Дава си сметка, че се е увлякъл, че се е отклонил от темата, започва отначало.)

– Но да си дойдем на думата. Значи, предприятието е болно тяло. За да оздравее, трябва имунната му система да работи заедно. Трябва да се лекува. Предприятието е винаги потенциално обхванато от треска тяло. И на лечението му трябва да се отдадем ЗА-ЕД-НО.